

NHỮNG "CUNG BẬC" CỦA CỘNG ĐỒNG BLOG VIỆT

Giống

Giống như một xã hội thu nhỏ, thế giới blog hội tụ muôn màu của cuộc sống. Nơi đó có những con người hạnh phúc, những mảnh đời éo le, những nụ cười hồn nhiên của tuổi học trò và những giọt nước mắt của người mẹ thương con.

Web cá nhân, như bao lĩnh vực khác trong cuộc sống và trên Internet, luôn bao hàm cả mặt tốt và xấu. Nhưng những gì mà giới blogger trong nước đã làm được 2 năm qua đủ mạnh để lấn át những mảng tối và đón nhận một năm mới đầy lạc quan.

Nơi tình yêu bắt đầu

Khảo sát đầu năm 2006 của VnExpress cho thấy, khi buồn chán, cô đơn, mọi người thường gọi điện, nhắn tin và nghe nhạc để "xả stress". Còn giờ đây, họ có thêm một nguồn an ủi mới: blog. Những ai từng đọc "Nhật ký ung thư" của Trần Tuyên, thợ cơ khí chưa đến 30 tuổi với nickname Cuoihk, luôn cảm nhận được sự yêu đời của chàng trai trẻ đang phải ngày đêm chống chọi với cái chết: "Sáng nay thấy người có vẻ khỏe hơn dù đêm qua khó ngủ, cứ chập chờn không ngon tí nào cả. Hay là mong ngóng ai đó nhỉ? Hôm qua còn phải nhờ người đẩy xe lăn sang viện còn hôm nay tự mình đẩy xe đi phăm phăm, gặp y tá cười toe toét và nói 'Strongboy return'. Đấy em thông báo tình hình vậy cho mọi người yên tâm và mừng cho em nha. Bây giờ em đi ngủ phát không mẹ em lại lờm hehehehee".

Tâm sự trên blog của nhà báo Ngô Thanh Thủy, công tác tại báo Phụ nữ TP.HCM, khi đứa con trai 3 tuổi của chị bị ung thư phải thay tủy tủy thân.

Đoạn blog trên khiến không ít người, dù chưa một lần gặp Tuyên, cũng thở phào nhẹ nhõm. Thế nhưng, trang web này dừng cập nhật ở ngày 22/1 với lời tâm sự của mẹ anh: "Mẹ chưa có dịp ngồi viết blog vì cũng không có thời gian và luôn phải nhường máy cho con để 'sáng tác', vậy mà giờ con nằm kia gần như bất động, mẹ phải thay con viết mấy dòng cho bạn bè xa gần của con biết tin về con". Những lời nhắn nhủ để lại trên blog đều mong điều kỳ diệu đến với anh - người đã thốt lên "Làm thế quái nào mà mình lại đẹp trai thế nhỉ?" khi giới thiệu về bản thân.

Người ta còn xúc động trước nhật ký đăng cay nhưng ấm áp niềm tin của những bông Hoa hướng dương - những người phụ nữ bị nhiễm HIV từ chồng: "Một đứa trẻ ra đời, bất kể như thế nào cũng chỉ vô tội. Có thể chồng tôi, anh ấy đã từng sai lầm, có thể tôi đã thiếu hiểu biết, và việc chúng tôi phải sống trong cảm giác hàng ngày đối mặt với cái chết là xứng đáng nhưng con của chúng tôi, nó không chỉ vô tội, nó còn rất bình thường theo cái nhìn khách quan nhất", một người mẹ tâm sự trên blog Hoahuongduong. "Nó không đáng bị cách xa, không đáng bị coi thường và ghẻ lạnh chỉ vì bố mẹ nó mang trong mình căn bệnh vô phương cứu chữa".

Dù mới ra mắt tháng 1/2007, Hoahuongduong đã nhận được nhiều sự ủng hộ tích cực. "Mỗi người một số phận, có người đáng trách, có người đáng giận, có người đáng thương và có những câu chuyện về những tâm hồn trong sáng rơi vào đau khổ làm rơi nước mắt. Tôi muốn tất cả chúng ta có cơ hội để cùng hiểu về họ, cảm thông và hiểu thêm về một căn bệnh dễ dàng đến với chúng ta theo những con đường không ngờ tới", chủ nhân blog này chia sẻ.

Blog báo hiệu thời của 'nhà báo công dân'

Nhiều ý kiến cho rằng web cá nhân với những bài viết gần gũi với đời sống sẽ đe dọa sự tồn tại của các phương tiện thông tin truyền thống. Nhưng cũng có người khẳng định hai "thế giới" này sẽ song song tồn tại và hỗ trợ mật thiết cho nhau.

Các "nhà báo công dân" (citizen journalism) ra đời và lớn mạnh cùng sự xuất hiện của blog, nhưng bắt đầu được chú ý hơn sau khi nhiều báo trích dẫn nội dung blog Heocon về vụ tử hình chấn động Đại học Bách Khoa. Những chuyên trang blog trên các báo Mục Tím, Ngôi Sao... cũng mở ra sân chơi mới, tạo điều kiện cho các "blogger - reporter" thể hiện khả năng cầm bút của bản thân.

Nhưng trên blog còn có sự hiện diện của giới phóng viên, nhà báo, MC như Hoàng Anh Tú, Diễm Quỳnh, bình luận viên thể thao Anh Ngọc... Một nguyên tắc báo chí là thông tin phải khách quan, tránh nêu ý kiến riêng, do đó blog trở thành diễn đàn thu nhỏ để họ chia sẻ chuyện bên lề, những kỷ niệm trong quá trình tác nghiệp và để hiểu rõ hơn nhu cầu của độc giả.

Blog của "sao" và "sao" trên blog

Blog ăn khách của Phương Linh. Ảnh chụp màn hình.

Với lượng fan đông đảo, web cá nhân của những ca sĩ, diễn viên nổi tiếng không mất nhiều thời gian để tiếp cận được với công chúng. Tại đây, người đọc có thể tìm hiểu thêm về chuyện hậu trường, lịch phát hành album và ngắm những tấm ảnh độc của người mà họ mến mộ. Sao có số pageview cao nhất hiện nay là cô ca sĩ Sao mai điểm hẹn Phương Linh với lượng truy cập hơn 600.000. Những blog nổi đình đám khác là của Tuấn Khanh, Hồ Hoài Anh, Lê Hiếu, Quang Vinh, Tùng Dương...

Những trang web này thu hút sự quan tâm vì chủ nhân của nó ít nhiều đã nổi tiếng ở thế giới thực. Nhưng nhiều người "bình thường" trong cuộc sống vẫn được hâm mộ nhờ những đóng góp không nhỏ của họ trong việc giúp cộng đồng blog Việt ngày một lớn mạnh, như blogger Dementor với các bài phân tích sắc sảo hay những bộ theme đẹp của Mr Tuấn Dương. Khi lần đầu giới thiệu blog của Joe, tên thật là Joseph Ruelle người Canada, vào cuối tháng 8/2006, số phản hồi nhanh trên trang của anh chưa đầy 200. Chỉ sau 3 tháng, lượng quick comment đã tăng lên gần 8.000 và mỗi bài viết mới cũng thu hút trên dưới 200 lượt bình luận. Không phải báo chí khiến Joe nổi tiếng mà chính những nhận xét thông minh và dí dỏm của anh về đất nước, con người Việt Nam đã níu chân người đọc.

Kinh doanh và kiếm tiền từ blog

Hiện nay chưa có nghiên cứu nào về sự hiệu quả của hoạt động kinh doanh trên blog ở Việt Nam. Nhưng một thực tế rõ ràng là với cộng đồng mở rộng như Yahoo 360, Opera Việt Nam... blog trở thành phương tiện tiếp cận và chăm sóc khách hàng hữu hiệu không chỉ cho những ai ít vốn, cần tiết kiệm chi phí xây dựng và duy trì website mà còn cả những doanh nghiệp như công ty cổ phần văn hóa và truyền thông Nhã Nam.

Một trong những ý tưởng kinh doanh được đánh giá cao là dịch vụ lịch cá nhân hóa của Thảo Dom trên trang Lich2100 với lời giới thiệu: "Loại hình dịch vụ dành cho giới 'teen' tại Việt Nam đang là một cánh cửa để ngỏ, dường như ít ai quan tâm thanh thiếu niên thực sự cần gì. Những cuốn lịch xinh xắn trên bàn làm việc hay treo tường với hình ảnh của chính chúng ta, gia đình hay bạn bè, hay người ấy sẽ khiến bạn thêm yêu không gian của chính mình".

Scandal và những mảng đen

Xung đột "nhẹ nhàng" có thể chỉ là các đợt "spam blog" của hai phe có quan điểm và sở thích trái ngược. Chẳng hạn, đội ngũ fan của câu lạc bộ Inter Milan và AC Milan công kích nhau bằng cách làm ngập lụt blog "đối phương" với những câu nói đầy khiêu khích. Nhìn chung, blog Việt chưa

chứng kiến những cuộc đấu khẩu trực tiếp giữa hai blogger mà thường là một blogger đối chọi với một cộng đồng nhỏ. Như một đoạn nhận xét ngắn ngủi về Hà Nội được viết trong lúc bực bội của Be Crys đã khiến nhiều người phẫn nộ vì sự thiếu hiểu biết về văn hóa vùng miền của cô, lập nên kỷ lục bài viết có lượng phản hồi đông nhất (hơn 4.000 comment).

Góc tối nhất trên blog chính là nội dung đồi trụy. Dù sex chỉ chiếm một phần rất nhỏ và chưa thể làm mất đi hình ảnh đẹp của cả một cộng đồng, không ít người vẫn lo ngại tình trạng này sẽ dẫn đến việc web cá nhân có nguy cơ bị quản lý trong năm nay. Nếu chuyện đó xảy ra, blog không còn là "chốn riêng tư" của người sử dụng Internet nữa.

Sau chat room, diễn đàn trực tuyến..., có thể nhật ký điện tử blog sẽ thoái trào để nhường đường cho một hình thức giải trí mới mẻ hơn. Nhưng nếu những blogger quen biết nhau qua mạng lại tiếp tục thiết lập mối quan hệ ngoài đời để giao lưu, chia sẻ và giúp đỡ nhau thì cộng đồng này sẽ còn tồn tại lâu dài.

Hải Nguyên